

DATABLAD

ALLMÄN GUIDE OM SKÖTSEL, INSTALLATION OCH UNDERHÅLL AV SPRINKLER

1. BESKRIVNING - STANDARDAKTIVERING, SNABB AKTIVERING, UTÖ KAD TÄCKNING OCH TORRSPIKLER

Viking värmekänsliga sprinkler av spraytyp består av en liten ram och antingen en glasbulb eller ett smältmanöverelement. Det finns en rad olika typer tillgängliga, t.ex. nedåtriktad, infälld, dold, uppåtriktad, horisontell för sidovägg, vertikal för sidovägg eller konventionell, beroende på vilken sprinklermodell som har valts.

Viking sprinkler finns tillgängliga med olika ytbeläggningar, temperaturgraderingar, aktiveringar och k-faktorer för att uppfylla dimensioneringskraven†. När enheterna används tillsammans med någon av de korrosionsbeständiga beläggningarna (för sprinklers av ramtyp) ger de skydd mot många korrosiva miljöer. De särskilda polyester- och Teflon®-beläggningarna kan dessutom användas i dekorativt syfte om färg önskas.

† Se det tekniska databladet för den aktuella sprinklern för tillgängliga sprinklertyper, ytbeläggningar, temperaturgraderingar, aktiveringar och nominella k-faktorer.

Varning: Detta dokument är en översättning. Dokumentet är framtaget för information varför vi ej kan garantera riktigheten eller att innehållet är komplett. Det engelska originaldokumentet är komplett. Det engelska originaldokumentet Form No.080614 Rev 14.1 gäller som referensdokument.

Tekniska data för utrustning från Viking finns på Vikings hemsida på <http://www.vikinggroupinc.com>. Hemsidan kan innehålla en senare utgåva av detta tekniska datablad.

2. LISTNINGAR OCH GODKÄNNANDEN

Se godkännandetablerna i det tekniska databladet för den aktuella sprinklern och/eller det godkännande organets listningar.

3. TEKNISKA DATA

Egenskaper:

Se det tekniska databladet för den aktuella sprinklern.

Materialstandarder:

Se det tekniska databladet för den aktuella sprinklern.

4. INSTALLATION

A. Skötsel och underhåll (se även Bulletin - Skötsel och underhåll av sprinklers, form. nr F_091699.)

Sprinkler måste hanteras varsamt. De måste förvaras på en sval, torr plats i sina originalförpackningar. Installera aldrig sprinkler som har ramlat ned, skadats eller som utsatts för högre temperaturer än den maximalt tillåtna omgivningstemperaturen (se temperaturtabellen för sprinklern i det tekniska databladet). Installera aldrig en sprinkler med glasbulb om glasbulben är sprucken eller om vätska har trängt ut. Det ska finnas en liten luftbubbla i glasbulben. Alla sprinklers som uppvisar en vätskeförlust från glasbulben eller skador på det smältbara elementet ska förstöras omedelbart. (Obs! Installation av sprinkler med glasbulb i direkt solljus (ultraviolett ljus) kan påverka färgen som används till bulbens färgkod. Denna färgförändring påverkar inte glasbulbens funktion.)

Sprinklers måste skyddas mot mekaniska skador under förvaring, transport, hantering och efter installation. Sprinklers som kan utsättas för mekanisk skador måste skyddas med ett godkänt sprinklerskydd.

Använd endast sprinkler som är listade som korrosionsbeständiga om de utsätts för korrosiva miljöer. Vid installation av korrosionsbeständiga sprinklers ska du vara noga med att inte skada den korrosionsbeständiga beläggningen. Använd endast den specialnyckel som är avsedd för installation av Vikings belagda eller infällda sprinklers (andra sprinklerycklar kan skada enheten).

Dolda sprinklers får endast installeras i neutrala eller negativa tryckkamrar.

Var försiktig vid placering av sprinkler nära fixturer som kan generera värme. Installera inte sprinkler på platser där de kan utsättas för temperaturer över den rekommenderade maximala omgivningstemperaturen för den temperaturgradering som används. Våtrörssystem måste ha en tillräcklig värmeförsörjning. Sprinkler med värmeförsörjning från torrsystem i områden som kan utsättas för frystemperaturer måste vara listade som torrsprinklers, uppåtriktade eller horisontella sprinklers för sidovägg och installerade så att vattnet inte blockeras. För torrsystem tillåts nedåtriktade sprinkler och sprinkler för sidovägg installerade på returböjar, där sprinkler, returböjar och rörledning finns i ett område där temperaturen ligger vid eller över 40° F (4°C).

B. Installationsanvisningar - sprinkler av standardspraytyp

Viking sprinkler är tillverkade och testade för att uppfylla de strikta kraven från godkännande organ. De är avsedda att installeras i enlighet med erkända installationsstandarder. Om sprinklerna avviker från standarderna eller om ändringar görs på sprinkler eller skyddsplatsenheter efter att de lämnat fabriken t.ex. målning, plåtering, beläggning eller modifiering kan det leda till att sprinklerna slutar fungera och innebär automatiskt att de angivna godkännanden och garantierna från Viking Corporation slutar gälla.

Före installationen måste du se till att du har valt rätt sprinklermodell och utförande med rätt K-faktor, temperaturgradering och aktiveringsegenskaper. Sprinkler får inte installeras förrän rören är på plats för att förhindra mekaniska skador. Sprinklerna ska vara försedda med skyddslock eller höljen som skyddar glasbulben vid installation och testning samt när sprinklern transporteras eller hanteras.

1a. För sprinklers av ramtyp ska en bricka installeras (om sådan finns) som är utformad för placering på de utvändiga gångorna på sprinklern. Se tillhörande tekniska datablad för sprinklern för att fastställa godkända brickor för användning med specifika sprinklermodeller.

DATABLAD

ALLMÄN GUIDE OM SKÖTSEL, INSTALLATION OCH UNDERHÅLL AV SPRINKLER

1b. För infällda och dolda sprinklers: Skär sprinklernippeln så att 1/2" eller 3/4" (15 mm eller 20 mm)* NPT-utloppet till den reducerande kopplingen är på önskad plats och centrerad i öppningen* i taket eller på väggen.

*Storleken beror på vilken sprinklermodell som används. Se det tekniska databladet för den aktuella sprinklern.

2. Applicera en liten mängd tätningsmassa på sprinklernas utvändiga gängor. Se till att tätningsmassan inte tränger in i sprinklerinloppet. **OBS!** Sprinklers med skyddslock eller bulbhöljen måste ha dessa på när tätningsmassa eller tejp appliceras. *Undantag: För kupolformade dolda sprinkler ska skyddslocket tas bort för installation och sedan tillfälligt sättas tillbaka på sprinklern igen.*

3. Se tillhörande tekniskt datablad för sprinklern för att bestämma rätt sprinklernyckel för den sprinklermodell som används. Använd INTE spridarplattan eller det smältbara elementet för att trycka eller gänga in sprinklern i en rördel.

a. Installera endast sprinklern på rörsystemet med hjälp av specialsprinklernyckeln och var noga med att inte dra åt för hårt eller skada sprinklern.

För infällda och dolda sprinklers: Den inre diametern på sprinklernas installationsnyckel är utformad för att användas med sprinklern i skyddslocket. *Undantag: För kupolformade dolda sprinklers ska skyddslocket tas bort för installation och sedan tillfälligt sättas tillbaka på sprinklern igen.* Skruva på den infällda eller dolda sprinklern i 1/2" eller 3/4" (15 mm eller 20 mm)* kopplingens NPT-utlopp genom att vrida den medurs med den speciella sprinklernyckeln. *Gängstorleken beror på vilken sprinklermodell som används. Se tillhörande tekniska datablad för sprinklern.

C. Installationsanvisningar - torrsprinkler

VARNING: Viking torrsprinkler ska installeras i 1"-utloppet (för torrsystem och förutlösningssystem) eller i spåret av smidbart segjärn eller Nibco CPVC -gängade T-kopplingar (för våta system) som uppfyller dimensionskraven i ANSI B16.3 (klass 150), eller i gängade T-kopplingar av gjutjärn som uppfyller dimensionskraven i ANSI B16.4 (klass 125), även vid grenledningsändarna. Den gängade änden på torrsprinklern är utformad så att tätningen kan tränga igenom och sträcka sig in i rördelen till ett förutbestämt djup. Detta förhindrar ansamling och frysning av kondens över sprinklertätningen. ***OBS! Vid användning av CPVC-rördelar med Viking torrsprinkler får endast den nya Nibco-modellen 5012-S-BI användas. Kontakta Viking teknisk support vid användning av andra CPVC-rördelar.**

1. Installera **INTE** torrsprinklern i en gängad böj, koppling, eller någon annan rördel som kan hindra gängans inträngning. En sådan installation kan skada mässingtätningen.

2. Installera **INTE** torrsprinkler i kopplingar eller rördelar där kondens kan samlas ovanför tätningen när sprinklern befinner sig i ett område som kan utsättas för frystemperaturer.

3. Försök **ALDRIG** att ändra torrsprinkler. De tillverkas för specifika "A"- eller "B"-mått och kan inte ändras.

Torrsprinklers får inte installeras förrän rören är på plats för att förhindra mekaniska skador. Före installationen måste du se till att du har valt rätt sprinklermodell och utförande med rätt "A"- eller "B"-mått, temperaturgradering, munstycksstorlek och aktiveringsegenskaper. Sprinklerna ska vara försedda med skyddslock eller höljen som skyddar glasbulben vid installation och testning samt när sprinklern transporteras eller hanteras. *Undantag: För dolda och justerbara infällda torrsprinkler ska skyddslocken och höljena tas bort vid installation.*

Se anvisningarna nedan och det tekniska databladet för den aktuella sprinklern för installation av torrsprinklern och för illustrerade instruktioner.

Uppåtriktade torrsprinkler måste installeras över rören och endast i uppåtriktat läge. Vid installation av uppåtriktade torrsprinkler eller vanliga cylinderformade vertikala sprinkler på sidovägg på rörledning som ligger nära taket, kan det vara nödvändigt att sänka ned sprinklern i kopplingen uppifrån taket. Vid installation av uppåtriktade torrsprinkler eller vanliga cylinderformade sprinkler på sidovägg under taket, ska du kontrollera att öppningen i taket är minst 1-1/2" (38,1 mm) i diameter.

För uppåtriktade torrsprinkler eller vanliga cylinderformade uppåtriktade sprinklers på sidovägg: Installera först brickan (om den används) över den gängade änden på sprinklerylindern. Skjut brickan förbi de utvändiga gängorna. OBS! När du installerar en uppåtriktad torrsprinkler eller en vanlig cylinderformad sprinkler för sidovägg uppifrån taket ska brickan installeras efter att den gängade änden av sprinklern har sänkts ned genom takets genomträngning.

A. **För alla torrsprinkler:** Applicera endast en liten mängd tätningsmassa eller tejp på de utvändiga gängorna på sprinklerylindern och var noga med att inte tillåta att tätningsmassa eller tejp samlas över mässinginloppet och tätningen. **OBS!** Sätt på skyddslock eller bulbhöljen på sprinklerna med innan tätningsmassa eller tejp appliceras.

B. Se det tekniska databladet för den aktuella sprinklern för att bestämma rätt sprinklernyckel för den sprinklermodell som används.

C. Installera bara torrsprinklern på rörsystemet med hjälp av specialsprinklernyckeln och var noga med att inte skada sprinklern. **OBS!** Skruva i sprinklern i kopplingen för hand, plus 1/2 varv med torrsprinklernyckeln.

D. *För justerbara standardsprinkler och justerbara infällda nedåtriktade torrsprinkler på sidovägg: Brickor kan installeras efter att sprinklerna har installerats på rörledningen. Se det tekniska databladet för den aktuella sprinklern för anvisningar och illustrationer för installation av brickor.*

D. Installationsanvisningar - testning

4. Efter installation måste hela sprinklersystemet testas. Testet måste utföras för att uppfylla installationsstandarderna. Viking *högtryckssprinklers* kan testas hydrostatiskt vid maximalt 300 psi (20,7 bar) under begränsade tidsperioder (två timmar) i för att få godkännande från behöriga myndigheter.

DATABLAD

ALLMÄN GUIDE OM SKÖTSEL, INSTALLATION OCH UNDERHÅLL AV SPRINKLER

Kontrollera att sprinklern har dragits åt ordentligt. Om det uppstår läckage i gångorna måste du ta bort sprinklern, applicera ny tätningssmassa eller gängtejp och sedan installera den igen. Om tätningen skadas sköljs tätningssmassan eller tejpens ut ur skarven. Lufttestning [överskrid inte 40 psi (2,76 bar)] av sprinklerrörledningen före testning med vatten kan övervägas i områden där läckage under testningen måste förhindras. Se installationsstandarderna och informationen från behöriga myndigheter.

b. Ta bort sprinklerns skyddslock av plast eller bulbhöljen EFTER att ytbelägningsarbetet på väggen eller taket är slutfört där sprinklern är installerad och det inte längre finns risk för mekaniska skador på sprinklermanöverelementen. Bulbhöljerna tas bort genom att ändarna på höljen där de sitter ihop dras isär. Locken tas bort från sprinklerna av ramtyp genom att vrida dem något och dra av dem från sprinklerna. **SPRINKLERLOCK ELLER BULBHÖLJEN MÅSTE TAS BORT FRÅN SPRINKLERN, INNAN SYSTEMET TAS I DRIFT!** Förvara ett skyddslock eller ett skyddshölje i reservsprinklerskåpet.

5. För infällda sprinklers: takringen kan nu installeras på sprinklerkroppen. Rikta takringen med sprinklerkroppen och skruva eller tryck i den (beror på sprinklermodellen) tills den yttre flänsen vidrör takets yta. Observera att den maximala justeringen är 1/4" (6,35 mm). UTFÖR INGA ÄNDRINGAR PÅ ENHETEN. Skär till sprinklerns droppnippel igen vid behov.
6. För dolda sprinklers: skyddsplåtsenheten kan nu fästas.
  - a. Ta bort höljet från skyddslådan och var noga med att inte skada skyddsplåtsenheten.
  - b. Placera försiktigt skyddsplåtsenhetens bottendel över sprinklerns utskjutande del genom öppningen i taket.
  - c. Skjut på skyddsplåtsenheten på sprinklern tills den obehandlade mässingflänsen på skyddsplåtens bottendel (eller täckadaptern, om en sådan används) vidrör takets yta.
  - d. Se tillämpligt tekniskt datablad för att fastställa den maximala justeringen för dolda sprinklers. UTFÖR INGA ÄNDRINGAR PÅ ENHETEN. Skär till sprinklerns droppnippel igen vid behov.

OBS! Om hela sprinklerenheten ska tas bort måste systemet tas ur drift. Se avsnitt 6. Se INSPEKTIONER, TESTER OCH UNDERHÅLL och följ alla varningar och instruktioner.

5. FUNKTION

Se tillhörande tekniska datablad för sprinklern. Vid en brand smälter eller krossas manöverelementet (beroende på sprinklertypen), vilket leder till att öppningslocket öppnas och utlösningssystemet aktiveras. Vattnet som flödar genom sprinkleröppningen träffar spridarplattan och bildar ett enhetligt spridningsmönster för att släcka eller kontrollera branden.

6. INSPEKTIONER, TESTER OCH UNDERHÅLL

OBS! Se NFPA 25 för anvisningar om inspektion, testning och underhåll. **OBS!** Ägaren ansvarar för att brandskyddssystemet och enheter inspekteras, testas och hålls i korrekt skick enligt denna guide och tillämpliga NFPA-standarder. Dessutom kan de behöriga myndigheterna ha ytterligare underhålls-, test- och inspektionskrav som måste följas.

- A. Kontrollera alla sprinklers regelbundet avseende korrosion, mekaniska skador, hinder, färg osv. Inspektionsintervallet kan variera beroende på korrosiv miljö, vattenförsörjningen och verksamhet kring sprinklerenheten.
- B. Sprinkler eller skyddsplåtsenheter som har fältmålat, tätats eller skadats mekaniskt måste bytas ut direkt. Sprinklers som visar tecken på korrosion ska testas och/eller bytas ut direkt allt efter behov. Installationsstandarderna kräver att sprinklers kontrolleras och, om nödvändigt, byts ut efter en viss drifttid. Se NFPA 25 och information från behöriga myndigheter avseende intervall för kontroll och/eller byte vid behov. Försök aldrig att reparera eller montera samman en sprinkler. Sprinkler och skyddsenheter som har använts kan inte monteras samman igen eller återanvändas, utan måste bytas ut. Vid byte får bara nya sprinklers och skyddsenheter med identiska prestandaegenskaper användas.
- C. Sprinklerns spridningsbild är avgörande för ett korrekt brandskydd. Det är inte tillåtet att hänga eller fästa något i sprinklern eller på något annat sätt hindra att vattnet sprids korrekt. Alla hinder måste tas bort omedelbart. Installera ytterligare sprinklers vid behov.
- D. När du byter ut befintliga sprinklers måste systemet ha tagits ur drift. Se motsvarande systembeskrivning och/eller ventilinstruktioner. Innan du tar systemet ur drift ska du meddela alla behöriga myndigheter. Eventuellt måste en brandpatrull anlitas i det drabbade området.
  1. Ta systemet ur drift, tappa ur allt vatten och släpp ut allt tryck från rören.
  - 2a. För sprinkler av ramtyp ska specialsprinklernyckeln användas för att ta bort den gamla sprinklern genom att vrida den moturs och skruva av den från rörsystemet.
  - 2b. För infällda och dolda sprinklers: Ta bort takringen eller skyddsplåtsenheten innan sprinklerkroppen skruvas av från rörsystemet. Takringar och skyddsplåtar kan tas bort antingen genom att försiktigt skruva av dem eller dra av dem från sprinklerkroppen (beroende på sprinklermodellen). Efter att takringen eller skyddsplåtsenheten har tagits bort från sprinklerkroppen ska skyddslocket av plast (från reservsprinklerskåpet) placeras över sprinklern som ska tas bort. Sätt sedan sprinklernyckeln över locket. Använd nyckeln för att lossa sprinklern från rörledningen. *Undantag: Kupolformade dolda sprinklers ska tas bort utan plastlocket.*
  3. Installera den nya sprinklerenheten enligt anvisningarna i avsnitt 4. INSTALLATION. Kontrollera att den nya sprinklern är av rätt modell och utförande, har rätt K-faktor, temperaturgradering och aktiveringsegenskaper. För detta ändamål bör det finnas ett välfyllt lager med reservsprinklers. För infällda eller dolda sprinklers: ett lager av reservtakringar eller skyddsplåtar bör också finnas i reservsprinklerskåpet.

DATABLAD**ALLMÄN GUIDE OM SKÖTSEL,
INSTALLATION OCH
UNDERHÅLL AV SPRINKLER**

E. Ta systemet i drift igen och säkra alla ventiler. Kontrollera om det finns läckage och reparera vid behov. Sprinklersystem som har utsatts för brand måste tas i drift igen så snart som möjligt. Hela systemet måste kontrolleras avseende skador och bytas ut vid behov. Byt även ut oanvända sprinklers som har utsatts för korrosiva förbränningsprodukter eller höga omgivningstemperaturer. Vänd dig till behörig myndighet för information om minimikraven.

7. TILLGÄNGLIGHET

Viking sprinkler finns tillgängliga genom ett nätverk av nationella och internationella återförsäljare. Se Vikings hemsida för information om din närmaste återförsäljare eller kontakta The Viking Corporation.

VIKTIGT: Se alltid Bulletin Form nr F_091699 – Skötsel och underhåll av sprinklers. Viking sprinkler skall installeras i enlighet med den senaste utgåvan av Vikings tekniska datablad, tillämpliga standarder från NFPA, FM Global, LPCB, APSAD, VdS eller liknande organisationer samt i enlighet med bestämmelserna i tillämpliga myndighetsföreskrifter, lokala ordningsstadgor och standarder. Det tekniska databladet för den aktuella sprinklern kan innehålla installationskrav som är specifika för den valda sprinklermodellen. Användningen av vissa typer av sprinkler kan vara begränsad på grund av bostadstypen och brandrisken. Vänd dig till behörig myndighet före installation.